Видеоклиповете и видеосайтовете в началното училищно обучение

Стефан Стефанов

Videos and video sites in school practice: *The report describes the creation of educational videos, distribution and use in the educational process to illustrate, for creative excellence in design and research work, reports, chronicles and PR-tool.*

Key words: *students, learning, video, video site*

В последните години създаването на видеоклипове стана достъпно дори за хора, които нямат специфични компютърни познания. Необходими са цифров фотоапарат или видеокамера; достъпен е софтуер, който прави монтажа на любителско видео много лесен. Популярност добиха видеосайтове за споделяне на тези клипове. Там те могат да се представят и да достигнат до своята публика. Обратно - видеоклипове на различни теми лесно могат да бъдат открити и използвани в обучението. Така се оформиха три основни направления за приложение на видеоклиповете и социалните видеосайтове в училище:

- за онагледяване на учебното съдържание;
- за представяне на творчески постижения, на резултатите от проектна или изследователска работа на учащите;
- като репортажи от различни училищни събития: спортни победи, реклама на училището, видеохроника от живота на класовете.

Видеоклиповете могат да *илюстрират новото учебно съдържание*, да се използват в часовете за затвърдяване на знания или да подпомогнат самоподготовката. Възможно е това да са видеоцитати от документални или игрални филми, архивни кадри или филмови импресии, показващи различни природни забележителности. Учителите могат да подготвят кратки филмчета, илюстриращи конкретна урочна тема. Например - няколкоминутен видеофилм от снимки с обяснения, покадрова анимация или комбинирани снимки (stop motion animation или time lapse), клипове, съдържащи песен с граматическо правило или таблица за умножение, видеоразказ за определено историческо събитие или географска област. Видеоклипът може да съдържа съвети за това как се изработва някакъв продукт, алгоритъм за решаване на трудни задачи, видеоинструкции за това как се играят различни подвижни игри или да съдържа позитивни послания, съвети за учене, да мотивира за успех. На видеоклип може да бъде заснето случващото се на компютърния екран, за да се илюстрира как се работи с конкретен софтуер. Презентациите, представени в класната стая по време на урок, лесно се конвертират като видеофайл. По този начин се защитават авторските права, бързо се споделят във видеосайтовете или са достъпни като файл за изтегляне. Това може да е допълнителна, непоказвана по време на урока, видеоинформация или филмче, в което се съчетава ученически художествен прочит на литературно произведение с негови илюстрации [5], например.

С клиповете по съвременен начин се *представят резултатите от творческата, проектната и изследователската работа* на учениците. Така, за да се достигне до един завършен продукт, се извършват различни дейности. Ако се цели създаване на творчески видеофилм, се започва със съставяне на сценарий и се преминава към илюстрирането му с рисунки с акварел или темпера, картини, нарисувани с компютърна програма, апликации с хартия, пластилинени скулптори или релефи, фотографии. Накрая филмът се озвучава и се избира музикален фон. По този начин децата в началното училище могат да съчинят свои собствени

истории, да участват в създаването на истински мултимедиен продукт и да проследят публикуването и разпространението му из социалните сайтове.

Когато видеоклиповете са свързани с изследователска работа, в тях се представя как е решен определен проблем, какви са резултатите от проучванията на учениците, показва се това, което са открили в книгите, електронните енциклопедии или Интернет, обобщили са наученото от срещите си с експерти и от проведените експерименти. В случай, че се представя проектна работа, учениците разкриват как са разработили дадена тема, какви проучвания са направили, за да достигнат до краен видеопродукт, работейки индивидуално или по групи.

Видеоклиповете, които са *свързани с живота на класа и училището* представят хронологията на интересни събития, екскурзии, рождени дни, учебни занятия, тържества, отбелязват се учебни постижения, правят се спортни репортажи. Възможно е в училището да функционира онлайн телевизия, чиито емисии са със седмична или месечна периодичност. Така един по-дълъг видеофилм се оформя като самостоятелно телевизионно предаване с оригинална заставка, водещи и репортери, представящи училищни новини, интервюта или изразяващи активна гражданска позиция по определени обществени събития [2].

Видеоклиповете могат да се покажат в класната стая по време на самия урок, на големи екрани в коридорите на училището, да са достъпни в училищния уебсайт като поточно видео, в блоговете на учителите, в социалните мрежи или във видеоканала на училището в определен видеосайт, да се изтеглят като файл или да се получат записани на CD или DVD. По този начин се осигурява възможност видеоклипът да се гледа на различни устройства – от свързания към телевизора плеър до мобилни телефони, смартфони, таблети, някои мултимедийни плеъри, игрови конзоли от типа на PSP.

При създаването на учебни видеоклипове се повишава компетентността на учители и ученици да използват камера и компютър. Създаването на кратки видеофилми може да е част от обучението по информационни технологии, така че учащите да придобият умения да ги създават самостоятелно. За целта в практиката се използват както безплатните програми на Майкрософт PhotoStory 3 или Windows Live Movie Maker 2011, така и техни аналози на други разработчици [7].

Самото публикуване в Интернет на видеоклипа може да стане директно в сайта на училището, но за да стигне до по-широка аудитория, се използват специализирани видеосайтове (TeacherTube.com) или образователните канали на популярни видеосайтове (YouTube.com/edu) [6]. От там пък могат да бъдат открити вече публикувани клипове, които да се включат в училищния сайт, в страниците на преподавателите или да се използват при организирането на самостоятелната познавателна дейност на учениците [1]. Така те проучват за видеоматериали по определена тема и получат повече информация за свързаните с нея понятия.

Част от видеоклиповете, които са използвани в обучението на учениците от СОУЕЕ „Св. Константин-Кирил Философ”, Русе са създадени въз основа на интердисциплинарно ситуационно обучение [3]. „Азбука на животните” (2008) е филмче, видяно в TeacherTube над 2400 пъти към 1 октомври 2010 година. Представено е в сайта на началните класове „Детски клуб СОУЕЕ” (kids.souee.org) и в Блог „Начално образование” (bglog.net/nachobrazovanie). За да създадат този клип, първокласниците по случаен начин избраха буква и попълниха работни листи; в енциклопедии и Интернет търсиха информация за животното, което са избрали. Целта бе то да бъде нарисувано и представено с едно-две изречения. Използвани бяха и някои стратегии на критическо мислене.

„Коледни пожелания” (2008) е филм, гледан общо към 3300 пъти. В него учениците отправят коледни пожелания на езиците, които се изучават от тях в СОУЕЕ – български, английски, немски, френски и руски. Използвани са рисунки,

направени с компютърна програма, а за формулирането на пожеланията помогнаха експерти-филолози.

„Великден" (2009, видян 900 пъти) е слайдшоу с музикален фон, в което са включени рисунки на второкласници от СОУЕЕ, участвали във Великденското ИТ състезание на ЦУТНТ-Русе. Така рисунките на малките художници с компютри достигат до много зрители.

Голяма е популярността на „Спортакус и книгата-принцеса" (2009, общо над 4500 показа). Използва се фантазния бином на Джани Родари. Децата предложиха възможни герои, от които по случаен начин бяха избрани два. След като си изясниха кои са те, учениците пристъпиха към устно съставяне на история с тях. Първото дете измисли първото изречение, второто дете – второто изречение и така до края на приказката. През цялото време никой не знаеше как ще завърши тя. След като историята бе измислена и записана на хартия, всеки ученик нарисува картина, илюстрираща точно неговото изречение. Накрая рисунките бяха обединени в общ видеоклип и озвучени.

Със съдействието на Туристически информационен център - Русе второкласници работиха и по проекта „Забележителностите на Русе" (2009, гледан над 1300 пъти). Участващите в създаването на филма деца избраха по една забележителност на Русе, проучиха я и я представиха накратко. Видеоклипът е достъпен на адрес ruse.souee.org и стана част от „Пътешествие из България" - проект, участвал в Европейския форум "Учители-новатори" във Виена, Австрия през 2009 и в световния форум Innovative Education Forum в Бразилия през същата година [4].

Вече в трети клас учениците представиха СОУЕЕ в „Нашето училище" (2010) като тук имаше деца-редактори, които избраха най-интересните изречения, които всички ученици в класа предложиха, когато описваха училището си. В зависимост от избраните изречения се направиха снимки и се създаде кратък филм, който не само се гледа онлайн, но се използва в рекламната кампания на училището и стана част от диск, представящ България и Русе пред чуждестранни училища-партньори.

Видеоклип бе използван и за да се обобщи провелата се през месец юни 2010 година Международна научно-практическа конференция „Образователният процес и здравословният начин на живот", където съорганизатори бяха РИО-Русе, РУ „Ангел Кънчев", СОУЕЕ и ГОУ СОШ №1825, Москва (conf.souee.org).

В сайта „Детски клуб СОУЕЕ" (kids.souee.org) е оформен раздел „Видео", откъдето учениците могат да гледат от домовете си подбрани видеоклипове.

Видеоклиповете и сайтовете за споделянето им са съвременен мощен инструмент, който стимулира самостоятелната познавателна активност, развива ключови компетентности на учители и ученици за работа с персонален компютър и специализирания софтуер. Чрез тях се представят творческите постижения на учениците, подпомага се проектната и изследователска им работа в задължителната или задължителноизбираемата подготовка, в извънкласните дейности и са ценен PR-инструмент. Видеоклиповете имат значение за развитието на учениците като личности, тъй като позволяват да изразят отношението си към събития от съвремието, а имат и сантиментална стойност на продукт, към който след години с умиление се връщат ученици, родители и учители.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Буланов, С., Ил. Гаврилин. Создание учебных видеоканалов с помощью Youtube.ru - http://www.googleconference.ru/

[2] Клуб журналистов ГОУ СОШ № 1825, Москва - Видеоархив на RuTube.ru - http://1825.ru/media0.html

[3] Папанчева. Р., Кр. Димитрова, Н. Калоянова. Възможности за интегриране на технологиите в началното училище чрез интердисциплинарно ситуационно обучение, ТЕХНОМАТ 2006 – Хуманитаристика

[4] Папанчева. Р., Кр. Димитрова, Проектно-ориентираното обучение в началното училище при интегриране на технологиите, 2009

[5] Рангелова, П., "Нарисуваният град" - един филм на II Г клас - http://bglog.net/nachobrazovanie/41515

[6] Стефанов, Ст. Видеосайтове за споделяне на житейски умения. – Download.BG, 2008, №4, с. 9-14.

[7] Стефанов, Ст. Видеофилм от снимки. – Download.BG, 2008, №5, с. 69-73.

За контакти:

Докторант Стефан Крумов Стефанов, Катедра “Педагогика, психология и история”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, e-mail: sstefanov@uni-ruse.bg

Докладът е рецензиран.